

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРАНСФЕРУ МЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК СУЧАСНИЙ КОМУНІКАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Н.О. Артамонова

Розглядається зміст та призначення головних напрямів інформаційного забезпечення трансферу медичних технологій. Аналізуються основні форми інформаційного забезпечення впровадження інновацій: маркетингові, патентні та кон'юнктурні дослідження. Характеризуються пріоритетні напрями та форми реалізації інформаційного забезпечення трансферу медичних технологій, на прикладі комплексної системи науково-інформаційної діяльності Інституту медичної радіології ім. С.П. Григор'єва Академії медичних наук України (м. Харків).

Ключові слова: *інформаційне забезпечення, наукові комунікації, трансфер технологій, інновації, маркетинг інтелектуальної власності, патентні дослідження*

Рассматривается содержание и назначение главных направлений информационного обеспечения трансфера медицинских технологий. Анализируются основные формы информационного обеспечения внедрения инноваций: маркетинговые, патентные и конъюнктурные исследования. Характеризуются приоритетные направления и формы реализации информационного обеспечения трансфера медицинских технологий на примере комплексной системы научно-информационной деятельности Института медицинской радиологии им. С.П. Григорьеве Академии медицинских наук Украины (г. Харьков).

Проблеми трансформації наукових розробок в інноваційний продукт та їх трансфер є надзвичайно актуальними, що підтверджує досвід роботи провідних країн світу. Аналіз стану проблеми свідчить про нагальну необхідність вирішення цієї проблеми в Україні, зокрема в закладах системи Академії медичних наук України.

В медицині безліч перспективних технологій, але зі 100 розробок, доходять до етапу впровадження тільки 5 – 6, а в медицині, так і того менш, тому виникає необхідність створення ефективної системи інформаційного забезпечення трансферу медичних технологій для прискорення процесу їх упровадження в клінічну практику.

Інформаційний супровід інноваційних процесів має здійснюватися з урахуванням трансформації існуючих галузевих систем використання нововведень у сучасній інфраструктурі інноваційного ринку України [1, 2]. Патентно-інформаційний супровід процесу використання нововведень, зокрема, тих, що містять об'єкти інтелектуальної (промислової) власності (ОІВ, ОПВ), має охоплювати весь інноваційний цикл: від виникнення ідеї (новація) до її реалізації (нововведення або інновація). Цей супровід передбачає структурування інформації залежно від того, на якому етапі життєвого циклу перебуває розробка. Окремо слід відзначити важливість таких складових стратегії пошукових робіт як знання особливостей медичного об'єкта пошуку та інформації залежно від етапу проведення наукової роботи [3, 4].

Перш за все, специфіка медико-біологічних об'єктів інтелектуальної власності залежить від його виду. Це можуть бути: продукт – медична техніка, засоби медичного призначення, інструменти, лікарські препарати, біологічно-активні речовини, штами мікроорганізмів тощо; процес (спосіб) – способи профілактики, діагностики, лікування захворювань, дослідження біологічного середовища, прогнозування захворювань, моделювання патофізіологічних процесів або нове застосування відомого продукту чи процесу [5, 6].

Аналіз стану на ринку медичних технологій України свідчить, що одним із основних об'єктів винаходів та корисних моделей у медичній галузі є спосіб, частка яких останніми роками в загальному масиві винаходів непинно зростає. Цю тенденцію не можна вважати

випадковою. Вона, очевидно, зумовлена тим, що медична сутність винаходу найбільшою мірою виражена саме в способі.

Усе частіше науковці обговорюють шляхи вдосконалення інформаційного забезпечення інноваційної діяльності з урахуванням її цілеспрямованості на деякі особливі напрями [7–10].

Метою статті є дослідження сучасного комунікаційного механізму впровадження інновацій для оптимізації інформаційне забезпечення трансферу медичних технологій.

Нововведення, які використовуватимуться в практиці охорони здоров'я, можуть бути створені на всіх етапах виконання науково-дослідницької роботи (НДР). У рамках НДР нововведення розглядається як об'єкт господарської діяльності – головний (кінцевий або проміжний) результат наукових досліджень. На етапі планування наукових досліджень необхідно розкрити зміст нововведення, як кінцеву мету проекту, а також форму його інформаційного супроводу, місце та форму можливого використання й необхідні умови для цього [11, 12].

Комунікаційні взаємовідносини, які складаються між установою-замовником та установою-виконавцем, можна розглядати на двох рівнях. По-перше, при плануванні нової НДР між замовником (Академія медичних наук (АМН) або Міністерство охорони здоров'я (МОЗ) України) і виконавцем (науково-дослідною установою) укладається угода, де обговорюються всі питання стосовно виду, форми отриманих результатів, умови їх використання, а також розподіл прав на ОІВ. При цьому патентно-інформаційне забезпечення має здійснюватися на основі прогностичних досліджень та встановлених тенденцій розвитку наукових напрямів шляхом проведення аналізу патентної динаміки за окремим напрямом, патентної динаміки за країнами, розподілу патентів за техніко-економічними показниками технології, оцінки найперспективніших напрямів, відбору досягнень.

При завершенні НДР установа-виконавець разом з іншими звітними документами подає замовнику інформаційний матеріал на нововведення (опис медичної технології, методики, винаходи, корисні моделі тощо) для їх рецензування та введення до Реєстру нововведень, який створює Український центр наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи МОЗ України. Після включення нововведень до Реєстру нововведень організація-замовник НДР приймає виконану роботу (підстава – Акт приймання-здачі наукової продукції), дає дозвіл на використання розроблених нововведень у клінічній практиці та друкування відповідних інформаційних, методичних документів.

Одним з таких напрямів є інформаційне забезпечення впровадження інновацій (нововведень) та трансфер прав на об'єкти інтелектуальної власності згідно алгоритму реалізації інноваційної політики в системі охорони здоров'я України (дивись рисунок) [13]. Знання процесу реалізації медичних інновацій дозволить здійснювати інформаційне забезпечення з урахуванням усіх галузевих особливостей.

Інноваційні процеси в медицині, з наукознавчих позицій, слід розглядати як інформаційні технології, адже кожний інноваційний акт починається з використання наукової інформації і цим же закінчується. Навіть існує визначення, що для успішного здійснення інноваційного процесу в цілому та його окремих етапів обов'язково необхідно усунути інформаційні та комунікаційні перешкоди, тобто створити оптимальний комунікаційний комфорт для зазначеного процесу [13, 14].

Передача або трансфер технологій – це не просто поширення науково-технічної інформації, яку можна тиражувати. Трансфер технологій – це передусім діяльність, спрямована на створення умов для безпосередніх, порівняно тривалих контактів та співробітництва підрозділів розробників з потенційними покупцями. На всіх етапах проведення наукових досліджень маркетингова політика стосовно результатів, що передбачається одержати при завершенні роботи, зазвичай, не формується. В ідеальному варіанті проводяться патентні дослідження.

На етапі виникнення технології складно сприяти їй як об'єкт трансферу. Саме тому патентно-інформаційним службам наукової установи необхідно докласти чимало зусиль,

спрямованих на реалізацію системи інформаційного моніторингу всього періоду «становлення» технології і формування під неї попиту.

При формуванні програми інформаційного моніторингу підготовки технології до трансферу необхідно зважати на параметри, що визначають політичне тло науково-технічних зв'язків установи з потенційним партнером. Такими параметрами є: законодавча база, котра регулює ці відносини; державні програми підтримки і розвитку трансферу технологій; наявність інфраструктури посередницьких фірм, інноваційних фондів з трансферу технологій; знання специфіки національних моделей науково-виробничої взаємодії у різних галузях України.

Важливим етапом комерціалізації є вибір форми трансферу технології [15]:

- передача прав на використання винаходів або корисних моделей;
- патентне ліцензування;
- безпатентне ліцензування;
- передача науково-технічної документації;
- передача ноу-хау;
- передача технологічних відомостей, які сприяють науково-технічному співробітництву;
- інформаційний обмін при персональних контактах на семінарах, симпозіумах, виставках та ін.;
- послуги;
- наукові дослідження і розробки при обміні ученими і фахівцями;
- проведення спільних досліджень і розробок та ін.

У системі охорони здоров'я України можна рекомендувати наступні комунікаційні канали прямого трансферу технологій:

- від університетів – установам практичної охорони здоров'я, фармакологічним і промисловим підприємствам;
- від науково-дослідних інститутів – установам практичної охорони здоров'я, фармакологічним і промисловим підприємствам;
- особистий трансфер технологій при найманні персоналу;
- обмін між підприємствами усередині галузі шляхом впровадження у практичних установах охорони здоров'я за допомогою ліцензійних договорів на безоплатній основі;
- між установами, що співробітничать, у рамках виконання спільних НДР, наукових програм і міжнародних проектів;
- на ярмарках, виставках, з'їздах.

Рисунок – Алгоритм реалізації інноваційної політики в системі охорони здоров'я України

Існує і непрямий трансфер технологій, який часто виникає при необхідності його професійного супроводу. Посередницькі послуги у даній галузі роблять різні спеціалізовані структури, діяльність яких спрямована на збір інформації про попит та пропозицію на технологію і встановлення належних комунікаційних контактів. До таких комунікаційних структур належать:

- центри трансферу технологій при Національній академії наук України, університетах та ін.;
- відділи трансферу технологій вищих навчальних закладів, наукових установ;
- представники щодо трансферу технологій у науково-дослідних інститутах;
- віртуальні служби трансферу технологій в Інтернеті (бази даних, інноваційні та комерційні міжнародні мережі та ін.).

В Україні, як і в інших країнах, існує ще одна форма організації трансферу технологій — інноваційне проектування (складання, реєстрація та просування інноваційного проекту), здійснення якого можливо за декількома напрямками:

- підготовка інноваційного проекту за конкретним нововведенням (інновацією) для одержання державного фінансування. Це потребує державної реєстрації інноваційного проекту у законодавчо визначеному порядку;
- підготовка проектів-пропозицій за ініціативою розробників для представлення у відповідні вітчизняні і міжнародні Фонди України для отримання грантів;
- підготовка проектів-пропозицій у відповідь на запити закордонних інвесторів;
- публікація описів розробок у вітчизняних і закордонних науково-технічних журналах з метою їх пропаганди.

Для здійснення ефективної системи інформаційного забезпечення медичних інновацій необхідно вирішити організаційні питання, тобто розробити систему управління інформаційними ресурсами медичних установ, зокрема із заходами щодо підвищення рівня інноваційної культури спеціалістів галузі, забезпеченням консультаційної допомоги користувачам з отримання сучасної патентної та науково-медичної інформації, опанування технології роботи з інформаційно-пошуковими системами в Інтернеті [16].

Дуже важливим при науковому обґрунтуванні доцільності планування, виконання та впровадження результатів наукових досліджень, є обґрунтованість проведення інформаційних досліджень, які в залежності від їх призначення та етапу виконання НДР поділяються на такі види, як: патентні, інформаційні, маркетингові, патентно-кон'юнктурні дослідження та дослідження патентної чистоти (виявлення порушення прав власників ОІВ). Власні дослідження свідчать, що незважаючи на низкий рівень інноваційної культури медичних фахівців, відсутність навичок в проведенні інформаційних та патентних досліджень, більшість з них (95,0 %) відзначила залежність ефективності інноваційної діяльності від якості її інформаційного супроводу [17–19]. При цьому серед різних видів інформаційного забезпечення перевагу отримали патентні дослідження (45 %), інформаційні – 35 %, значно менш вагомими відзначені такі дослідження, як: патентно-кон'юнктурні – 10 %, маркетингові – 5 %, та дослідження порушення прав власників ОІВ (тобто на патентну чистоту), які мають тільки 5 %. При інформаційному забезпеченні інноваційних процесів особливе значення має інформація про нові медичні технології. Для задоволення цих потреб медичні інноватори використовують такі комунікаційні засоби: періодичні наукові видання (60,0 %), бюлетені промислової власності (15,0 %), автореферати дисертацій (6,0 %), інформаційний бюлетень нововведень АМН України (10,0 %) та інформаційний бюлетень нововведень МОЗ України (9,0 %). А найінформативнішими з них респонденти вважають Інтернет (56,0 %) та періодичні наукові видання (44,0 %).

Не менш важливим є методичне забезпечення процесів патентно-інформаційних досліджень, пошуку й аналізу наукової інформації, котру необхідно вирішувати на базі комплексного підходу до бібліотечно-бібліографічної роботи з патентно-інформаційними ресурсами, яку б виконували інформаційні та патентні службовці [20].

Дослідження патентної інформації дозволяє за рахунок статистичного аналізу описів винаходів скласти профіль споживчої продукції, бо у патентному описі винаходу присутні відомості про соціально-громадські потреби, які задовольняє дана технологія.

Технологія оцінки конкурентоспроможності інновації включає: аналіз умов конкуренції на ринку; проведення тематичного патентного пошуку; виявлення провідних фірм-конкурентів; проведення фірмового пошуку; аналіз асортименту продукції конкурентів; аналіз напрямків технічних удосконалень; пошук патентів-аналогів; аналіз географії патентування; аналіз ліцензійної діяльності конкурентів; складання досьє на фірму; сегментація ринку; вибір ринкової ніші; виявлення потенційних партнерів; проведення фірмового пошуку за фірмами партнерів; пошук і аналіз рекламно-комерційної інформації; аналіз товарно-фірмових довідників; аналіз річних звітів фірм (табл. 1).

Таблиця 1 – Маркетингові дослідження на основі патентної інформації

№ п/п	Маркетингові дослідження		Патентно-інформаційні дослідження	
	Напрями	Методи	Методи	Результати
1	Ринок ін.-телектуальної власності (ІВ)	Аналіз тенденцій розвитку ринку ІВ	Аналіз активності винахідництва (прогнози патентно-статистичні дослідження)	Прогнозна ситуація та перспективи розвитку ринку інновацій
		Аналіз тенденцій розвитку медичної галузі	Багатоаспектний аналіз винаходів із суміжних галузей	Перспективні науково-технічні галузеві напрями
		Аналіз відносної місткості ринку ІВ	Аналіз ситуації щодо використання прав на об'єкти промислової власності (ОПВ) по країнах	Провідні країни з розробці конкурентної продукції. Стан і динаміка географії патентування винаходів за країнами. Потенційні ринки збуту за окремими країнами
2	Аналіз умов конкуренції на ринку	Потенційні конкуренти	Аналіз ситуації щодо використання прав на ОПВ по фірмах	Провідні фірми-конкуренти. Оцінка частки кожної фірми на ринку продукції.
		Фірмовий аналіз	Багатоаспектний аналіз ОПВ фірм-конкурентів	Науково-технічні напрями фірм-конкурентів. Технічний рівень майбутньої продукції фірм-конкурентів. Потенційні ринки збуту. Відомості про ліцензійні операції
		Сегментація ринку	Систематизація і аналіз винаходів по областях їх застосування	Вибір ринкової ніші
3	Аналіз наукового продукту	Конкурентоспроможність продукту	Оцінка технічного рівня продукту	Номенклатура техніко-економічних показників продукту. Критерії оцінки їх значущості

4	Вимоги споживачів до конкретного продукту (попит)	Анкетування	Багатоаспектний аналіз описів винаходів із удосконалення продукту	Перелік технічних вимог до продукту
5	Аналіз цінової політики	Ринкові ціни на продукт	Вартісна оцінка ОПВ	Ринкова вартість ОПВ

Забезпечення патентно-правових показників інновації потребує дотримання таких вимог як: наявність патентної чистоти інновації; виокремлення об'єкту перевірки; відбір "близьких" патентних документів; проведення порівняльного аналізу і виявлення "заважаючих" патентів; безперешкодна її реалізація.

Кожна окрема мета проведення маркетингу повинна бути оцінена всередині групи всіх потенційних цілей, використовуючи при цьому деякі із запропонованих індикаторів оцінки патентної активності.

Акцент на НДР свідчить про те, наскільки цілі маркетингу інтелектуальної власності (ІВ) сфокусовані на технології, яка викликає інтерес та є ідеальною, у разі вдалого придбання організацією технології без додаткового проведення НДР. Частка технології (з патентами) визначає поточного лідера в технологічній галузі і розвиток технології в часі указує на динамічний шлях розвитку, який привів до сучасної ситуації. Аналіз патентної активності дозволяє відрізнити провідну організацію, якій належить стабільне положення в патентуванні своїх розробок, від нової [9, 21]. Відносне патентне зростання свідчить про привабливість конкуруючих технологій, що розробляють організації, які мають відносно стабільну частку серед медичних технологій галуззі, що розвивається швидкими темпами. Ці аспекти інформації можуть відображатися в патентному портфелі організації, яку оцінюємо. До того ж, рішення, стосовно придбання інновації, потребує інформації щодо правового статусу патентів і розподілу виняткових прав на патент серед власників.

Концептуальна структура маркетингу технологій основана на аналізі патентної інформації (табл. 2).

Таблиця 2. Концептуальна структура маркетингу об'єктів інтелектуальної власності

1	2	3
	Стратегія 1: оцінка технології для її придбання	Стратегія 2: оцінка технології з іншою метою
Мета	Прийняття рішення про придбання технології	Оцінка можливостей придбання технології у майбутньому
Пошукові стратегії	- визначення технологічної галузі ґрунтуючись на міжнародній патентній класифікації і ключових словах; подальше уточнення стратегії патентного пошуку з експертами (зокрема поза організацією); - патентний пошук даних і ідентифікація цілей (список власників патентів)	- виявлення і оцінка технологічних галузей та винахідників; - індивідуальний і комбінований пошук патентів для організації; - портфель інноваторів-винахідників.
Оцінка варіантів пошуку	Оцінка кожної мети пошуку: - акцент на НДР; - частки технології; - динаміці розвитку технології в	Оцінка комбінованого портфеля технологій організації: - ідентичних технологічних галузей;

	<p>часі; привабливість технології (патентне зростання);</p> <ul style="list-style-type: none"> - юридичний статус патентів; - винахідники; - оцінка з технологічної позиції можливості покупця; - оцінка технологічної спільної діяльності (аналіз патентного портфеля). 	<ul style="list-style-type: none"> - привабливість технології (патентне зростання); - юридичний статус патентів; - оцінка технологічних можливостей патентів нових перспективних галузей, зокрема конкурентів.
Прийняття рішення	<ul style="list-style-type: none"> - мета придбання; - модель придбання (форми трансферу); - управління трансфером технологій на етапі обґрунтування їх придбання. 	<ul style="list-style-type: none"> - узгодження стратегій НДР (визначення патентоздатності розробки; перспективи формування майбутнього портфелю ІВ, подальший розвиток технологічних знань); - управління впровадженням.

Одержана при маркетингу інтелектуальної власності інформація допомагає ухвалити правильне рішення стосовно:

- 1) вибору найвідповіднішої стратегії придбання технології;
- 2) визначення моделі придбання або вибору альтернативних засобів трансферу знання, наприклад, через ліцензування або формування наукового альянсу;
- 3) управління придбаннями, наприклад, за допомогою кращого стимулювання винахідників з метою уникнення зниження їх продуктивності патентування.

Знання відносин, що складаються на інформаційному ринку і тенденцій його розвитку дуже важливо для розуміння суті діяльності, пов'язаної з маркетингом інформаційної продукції. На інформаційному ринку діють різні організації: урядові, комерційні і некомерційні організації (публічні бібліотеки, бібліотеки університетів, наукові інститути і ін.), створюючи свого роду розподільну систему (мережу) інформаційної продукції, в якій кожен учасник займає певне місце і виконує відповідні функції (виробника, постачальника або посередника).

Маркетингові дослідження, що проводяться інформаційними службами державних установ, мають свої особливості, а точніше дві складові: маркетинг інформаційної продукції, створюваної інформаційною службою, і маркетинг наукової продукції, створюваної науковими співробітниками інституту.

Досвід здійснення маркетингової діяльності по цих двох напрямках пропонується на прикладі діяльності відділу наукового аналізу та моніторингу інтелектуальної власності ДУ «Інститут медичної радіології ім. С.П.Грігор'єва АМН України». Відділом НАМІВ, проведення маркетингових досліджень інформаційної продукції наукової установи здійснюється у таким чином.

1. Дослідження інформаційного ринку спрямовано на виявлення можливостей доступу до світових біомедичних ресурсів за допомогою Інтернету. Зокрема, шляхом участі у міжнародних інформаційних проектах (INTAS "Електронна наукова інформація для бібліотек і наукових організацій"; EBSCO, HINARI та ін.). Вирішуються питання отримання повнотекстових статей через Асоціацію рентгенологів США, членом якої є директор інституту, через Інтернет-платформу інформаційних електронних ресурсів з медичної радіології, зокрема до провідних наукових журналів „Radiology” та „Radiographics”.

2. Інформаційна продукція інформаційної служби орієнтована на задоволення потреб користувачів Інституту та інших медичних установ у формі методичних посібників: “Патентні дослідження у медицині: порядок оформлення звіту”, „Медичні ресурси Інтернету”, відомчої інструкції про порядок обов'язкових заходів щодо управління об'єктами права інтелектуальної власності в установах Академії медичних наук України, збірника нормативних документів щодо інноваційної діяльності та ін.

3. Для підвищення інформаційної культури медичних фахівців співробітники відділу наукового аналізу та моніторингу інтелектуальної власності проводять різні заходи, зокрема на регіональному рівні (м. Харків) цикли «круглих столів» та семінарів за такими питаннями, як: «Медичні ресурси Інтернету», «Проблеми авторського права для бібліотек та електронні ресурси»; «Інформаційні ресурси Інтернету для медиків»; «Використання сучасних комп'ютерних Інтернет технологій для потреб охорони здоров'я» та ін.

4. З метою оптимізації інформаційного забезпечення НДР установи відділом постійно виконуються власні НДР, зокрема: «Оптимізація інформаційного забезпечення медичної радіології України у системі світової комунікаційної мережі» (№ держреєстрації 0198U003161, термін виконання 1998–2000 рр.); «Оптимізація інформаційного забезпечення комерціалізації наукових розробок у медичній радіології з використанням ресурсів Інтернет» (№ держреєстрації 0101U000190, термін виконання 2001–2002 рр.); «Обґрунтування технології та розробка системи управління інтелектуальною власністю у медицині» (№ держреєстрації 0102U000114, термін виконання 2002–2004 рр.); «Розробка програми розвитку інноваційної діяльності у клінічній медицині та шляхи її реалізації» (№ держреєстрації 0105U000302, термін виконання 2005–2007 рр.) та «Аналітичне дослідження електронних інформаційних ресурсів з радіології» (№ держреєстрації: 0107U012240, термін виконання 2008–2010 рр.). Для забезпечення можливості більш ефективного виконання наукових досліджень співробітники відділу здійснюють консолідацію своїх зусиль з провідними фахівцями:

— відділу докторантури, аспірантури, наукової інформації та інтелектуальної власності Науково-координаційного управління АМН України;

— відділення створення та аналізу електронних ресурсів Українського Інституту науково-технічної та економічної інформації;

— відділу патентної та науково-технічної інформації Національного наукового центру "Харківський Фізико-Технічний Інститут".

Проведення маркетингових досліджень ринку ІВ для більш ефективного просування інноваційних розробок ДУ «Інститут медичної радіології ім. С.П. Грігор'єва АМН України» інформаційна служба здійснює їх супроводження на усіх етапах життєвого циклу НДР.

1. Проведення патентних досліджень на етапі планування НДР дозволяє визначити об'єкт пошуку, патентоспроможність теми, а також дає можливість співробітникам відділу допомогти науковцям інноваторам не лише вибрати аналоги і прототип, але й правильно визначити техніко-економічні показники майбутньої розробки. Аналіз інноваційної діяльності зарубіжних радіологічних фірм дозволяє постійно спостерігати сучасні тенденції і основні напрямки розвитку світової науки.

2. Для забезпечення якісного патентно-інформаційного супроводу етапів планування та завершення НДР інституту співробітники відділу разом з відповідальними виконавцями НДР здійснюють: пошук по темі, формулювання мети, задач, етапів і результатів теми, обґрунтування новизни і актуальності, складання звіту про проведення патентних та інформаційних досліджень; виявлення винаходів, оформлення матеріалів заявок; проведення експертизи отриманих по темах результатів.

3. Підготовка аналітичних оглядів за перспективними напрямками діяльності інституту з використанням кількісних наукометричних показників їх розвитку.

4. Регулярний аналіз інформаційного попиту фахівців установи завдяки анкетування дозволяє не тільки виявляти їх нові наукові інтереси, але і отримувати пропозиції щодо вдосконалення системи використання інновацій, організації діяльності у сфері інтелектуальної власності. Серед багатьох пропозицій більш важливими для здійснення інноваційної діяльності та впровадження інновацій відмічено: інформаційний супровід процесу впровадження (8,0%), необхідність фінансової підтримки (6,0%) та економічну обґрунтованість процесу впровадження або трансферу медичної технології (6,0%). Найбільшу заклопотаність щодо вдосконалення інноваційної діяльності викликає недостатнє цільове державне фінансування (22,0%) фундаментальних та прикладних НДР.

Отже комерціалізація наукових розробок у медицині залежить від того, наскільки ефективно буде підготовлено відповідну науково-обґрунтовану правову та економічну платформу. Для створення потрібних умов необхідно запровадити ряд організаційних заходів.

Паралельно з діями щодо комерціалізації конкретної інновації, необхідно створення постійно діючих семінарів і круглих столів, на яких присутні представники різних структур (дослідників, користувачів, лікарів, патентознавців та ін.), яких об'єднують спільні інтереси щодо розширення можливостей використання інноваційних розробок. Така консолідація об'єднує усі заінтересовані сторони та завдяки спрямуванню сумісних зусиль впливає на інноваційний мікроклімат медицини у дусі співробітництва і взаємної користі.

Таким чином, проведення змістового аналізу форм та напрямів інформаційного забезпечення трансферу медичних технологій надало наступні узагальнені результати:

- проведено і співставлено маркетингові й патентні дослідження на основі патентної інформації, відзначено особливості їх проведення на різних етапах НДР;

- надано концептуальну структуру маркетингових досліджень медичних технологій із визначенням ідентифікації і оцінки варіантів доступу до об'єктів інтелектуальної власності;

- встановлено два види маркетингових досліджень, що проводять патентно-інформаційні служби наукових установ, це: маркетинг інфофрмаційної продукції та маркетинг інтелектуальної власності установи;

- для удосконалення інноваційної діяльності медичної галуззі необхідно:

- сформуванню методичну базу щодо питань трансферу інновацій;

- створити відповідні галузеві структури регіонального рівня, зокрема медичні інноваційні центри, що дозволить сформуванню медичні регіональні кластери та підвищити ефективність інформаційного супроводу трансферу комерційно привабливих розробок;

- організувати підвищення кваліфікації фахівців медичної галузі з основ інноваційного менеджменту у медицині;

- провести технологічний аудит об'єктів інтелектуальної власності галузевих і академічних медичних закладів із визначенням реального інноваційного потенціалу і структури правового статусу об'єктів ІВ;

- здійснення інноваційної діяльності в системі охорони здоров'я без належного інформаційного супроводу означає априорі приректи цю справу на невдачу.

Використана література

1. Орел В.Э. Анализ проблем инновационного развития медицины в Украине / В.Э. Орел // Наука та наукознавство. – 2006. – № 3. – С. 127–129.

2. Шпак А. Передача технології в Україні ситуація і проблеми /А. Шпак // Інтелект. власність. – 2000. – № 6–7. – С. 52–57.

3. Ковальчук Л.Я. Інноваційна та патентно-ліцензійна діяльність у медичній науці та охороні здоров'я: проблеми і перспективи / Л.Я. Ковальчук, К.С. Волков, В.В. Дем'яненко // Проблеми сучасного медичного наукознавства: Матер. наук.-практ. конф., 18-19 травня 2006 р. – Тернопіль, 2006. – С. 10–12.

4. Притуляк А.І. Патентно-інформаційні ресурси галузі та їх місце у розвитку науки / А.І. Притуляк // Проблеми сучасного медичного наукознавства: Матер. наук.-практ. конф., 18-19 травня 2006 р. – Тернопіль, 2006. – С. 93–96.

5. Грицик А.Р. Спосіб – основний об'єкт патентного права в фармацевтичній галузі / А.Р. Грицик, Т.Г. Стасів // Проблеми сучасного медичного наукознавства: Матер. наук.-практ. конф., 18-19 травня 2006 р. – Тернопіль, 2006. – С. 45–48.

6. Жданова Н.М. Особливості інтелектуального продукту як об'єкта інноваційної діяльності, процесу комерціалізації та ринкової продукції / Н.М. Жданова // Наукові інформаційні проблеми забезпечення інноваційних процесів у галузі: Матер. наук.-практ. конф., м. Київ, травень 2002р. – К. : Укрмедпатентінформ, 2002. – С. 32–35.

7. Запесочный А.З. Проблемы научно-информационного обеспечения инновационных процессов в здравоохранении детского населения, пострадавшего в связи с чернобыльской катастрофой / А.З. Запесочный // Наукові інформаційні проблеми забезпечення інноваційних процесів у галузі: Матер. наук.-практ. конф, м. Київ, травень 2002р. – К., 2002. – С. 35–41.

8. Орлеанська Н. Медичні бібліотеки в інформаційному забезпеченні інноваційних процесів у медичній галузі / Н. Орлеанська // Бібл. Вісник. – 2004. – №1. – С. 20–25.
9. Ernst H. The use of patent data for technological forecasting: the difusion of CNC-technology in the machine tool industry / H. Ernst // Small. Bus. Econ. – 1999. – Vol. 7, № 9. – P. 361–381.
10. Kneller R. Technology transfer: a review for biomedical researchers / R. Kneller // Clin. Cancer. Res. – 2001. – Vol. 7, № 4. – P. 761–774.
11. Дьомін В.Т. Із досвіду інформаційного забезпечення інноваційних процесів в онкології та радіології / В.Т. Дьомін, Л.Ф. Арендаревський, А.І. Селюченко, М.П. Несторова // Наукові інформаційні проблеми забезпечення інноваційних процесів у галузі: Матер. наук.-практ. конф. м. Київ, травень 2002 р. – К., 2000. – С. 29–31.
12. Карамішев Д.В. Концепція інноваційних перетворень: міжгалузевий підхід до реформування системи охорони здоров'я (державно-управлінські аспекти): Моногр. / Д.В. Карамішев. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ „Магістр”, 2004. – 304 с.
13. Уваренко А.Р. Сучасне уявлення про інноваційні процеси в охороні здоров'я та проблеми для вирішення / А.Р. Уваренко // Наукові інформаційні проблеми забезпечення інноваційних процесів у галузі: матер. наук.-практ. конф., м. Київ, травень 2002р. – К: Укрмедпатентінформ, 2002. – С. 3–6.
14. Лисенко О. Наукові розробки в медицині – шлях на ринок /О. Лисенко // Інтелект. власність. – 2002. – №7. – С. 31–33.
15. Connors H.R. Technology: Intellectual property and technology transfer / H.R. Connors // J. Prof. Nurs. – 2001. – Vol. 17, № 4. – P.155–156.
16. Давидова І.О. Інформаційний ринок: організація, маркетинг, управління: Навч. посібник / І.О. Давидова; Харк. держ. акад. культури. – Х., 2001. – 136 с.
17. Артамонова Н.О. Стан інформаційного забезпечення медичних нововведень / Н.О. Артамонова // Бібл. вісн. – 2006. – № 5. – С. 14–17.
18. Артамонова Н.О. Аналіз патентних документів як інструмент управління інноваціями (частина перша) // Вісн. Кн. палати. – 2007. - № 10. – С. 34-36.
19. Артамонова Н.О. Аналіз патентних документів як інструмент управління інноваціями (частина друга) // Вісн. Кн. палати. – 2008. - № 1. – С. 33-35.
20. Данцкер Г.Б. Інноваційна діяльність та питання охорони інтелектуальної власності (на прикладі Інституту онкології АМН України) /Г.Б. Данцкер, І.В. Шепеленко, М.В. Король // Проблема ефективності використання наукових інформаційних ресурсів в охороні здоров'я та інші проблеми медичного наукознавства: Матер. наук.-практ. конф., 24-25 травня 2007 р., м. Івано-Франківськ. – К., 2007. – С. 31–32.
21. Craig S.G. Ehrlich “Spin-In” technology transfer for small R&D bio-technology firms: the case of bio-defense / S.G. Craig, F.A., DeNoble, B. Sanford // J. Technol. Transfer. – 2004. – Vol. 29, № 3-4. – P. 377–382.